

Ocena funkcjonalna

PPP 7

Gdańsk 2026 rok

Diagnoza

Międzynarodowe Klasyfikacje

- DSM-V- system diagnozy nozologicznej Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego - negatywna
- ICD – 10- (ICD 11 wejdzie) Europejska Międzynarodowa Statystyka Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych - negatywna
- **ICF – Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonalna Niepełnosprawności i Zdrowia - pozytywna**

Na podstawie DSM i ICD dziecko/uczeń osoba dorosła może otrzymać

- posiada orzeczenie o niepełnosprawności (od 0 do 16 roku życia) lub o stopniu niepełnosprawności: lekkim, umiarkowany i znacznym (od 16 roku życia)
- wydają tzw. komisje lekarskie
- przydają się do: zasiłków pielęgnacyjnych, darmowych przejazdów, refundacjach PFRON, rentach, dłuższych urlopach macierzyńskich i innych
- **nie przydają się w przedszkolu i w szkole**

Orzeczenie o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności

- 01-U – upośledzenie umysłowe
- 02-P – choroby psychiczne
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-L – choroby narządu wzroku
- 05-R -upośledzenie narządu ruchu
- 06-E – epilepsja
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia
- 08-T – choroby układu pokarmowego
- 09-M – choroby układu moczowo – płciowego
- 10-N – choroby neurologiczne
- 11-I – inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
- **12 – C – całościowe zaburzenia**

ICF

- diagnoza osoby z jego mocnymi stronami
- określenie jego aktywności (co może robić)
- określenie barier i ograniczeń środowiskowych
- **aktywność i uczestniczenie czyli funkcjonowanie**

ICF

- Ustalono, z jakich aktywności składa się codzienne funkcjonowanie
- Najpierw u osób dorosłych – po 18 roku życia
- Na tej podstawie ustalony jest poziom potrzeby wsparcia dla dorosłych osób niepełnosprawnych (posiadających orzeczenie o dowolnym stopniu niepełnosprawności)

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie:

- Mobilność i wsparcie:
 - Zmiana pozycji ciała
 - Poruszanie się w znanym środowisku
 - Poruszanie się w nieznanym środowisku
 - Przemieszczanie się środkami transportu
 - Sięganie, chwytanie i manipulowanie przedmiotami

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie

- Komunikowanie się i wsparcie:
 - Przekazywanie informacji innym osobom
 - Prowadzenie rozmowy
 - Klasyfikacja docierających bodźców

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie

- Nabywanie i stosowanie wiedzy i wsparcie:
 - Opanowanie nowej umiejętności praktycznej
 - Koncentrowanie się na wykonywanych czynnościach
 - Korzystanie z urządzeń i technologii informacyjno – komunikacyjnych
 - Realizowanie wyborów i decyzji

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie

- ▶ Dbanie o siebie i własne zdrowie i wsparcie:
 - Mycie i osuszanie twarzy i rąk
 - Mycie i osuszanie całego ciała
 - Pielęgnowanie poszczególnych części ciała
 - Troska o własne zdrowie
 - Korzystanie z toalety
 - Ubieranie się
 - Jedzenie i picie
 - Stosowanie zalecanych środków terapeutycznych
 - Pozostawanie samego w domu na okres dłuższy niż jedna doba.

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie

- Kontakty interpersonalna i wsparcie:
 - Nawiązywanie kontaktów
 - Kontrolowanie własnych zachowań i emocji
 - Utrzymywanie kontaktów z bliskimi
 - Tworzenie bliskich relacji z innymi osobami

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie

- Funkcjonowanie w społeczeństwie i wsparcie:
- Dokonywanie transakcji finansowych
- Załatwianie spraw urzędowych

Ustalono obszary, w których potrzebne jest wsparcie

- Realizowanie zadań i obowiązków i wsparcie:
- Rekreacja i organizacja czasu wolnego
- Realizacja dziennego rozkładu zajęć

OCENA FUNKCJONALNA W SZKOLE DLA KAŻDEGO

– ZAŁOŻENIA, POMIAR, ZASTOSOWANIE

ZENON GAJDZICA, EDYTA WIDAWSKA
STANISŁAWA BYRA, EWA DOMAGAŁA-ZYŚK
BEATA JACHIMCZAK, RADOSŁAW PIOTROWICZ
ELŻBIETA NEROJ

ICF a dzieci i młodzież

Aktywności, które składają się na życie dzieci i młodzieży – w zależności od wieku:

- Uczenie się i stosowanie wiedzy
- Ogólne zadania i obowiązki
- Porozumiewanie się
- Motoryka i poruszanie się – w tym mobilność i aktywność manualna
- Dbanie o siebie, samoobsługa i samodzielność
- Życie domowe
- Wzajemne kontakty i związki międzyludzkie
- Edukacja szkolna
- Życie w społeczności lokalnej

Wyjaśnienia dotyczące wdrożenia szkolnej oceny funkcjonalnej

- Aby właściwie pomóc dziecku/uczniowi, trzeba należycie go poznać w bardzo różnych sferach/zakresach
- Nie od razu należy kierować dziecko/ucznia na diagnozę do PPP
- Pierwsza pomoc psychologiczno – pedagogiczną dziecko/uczeń ma uzyskiwać w szkole/ w placówce
- W szkole/przedszkolu powinni zbierać się nauczyciele, wychowawcy, specjaliści...aby wspólnie omawiać sytuację dziecka/ucznia
- Specjaliści z PPP, gdy dziecko/uczeń trafia na diagnozę, proszą nauczycieli i przygotowanie opinii
- Elementami oceny funkcjonalnej są także kwestionariusze, które nauczyciele od pewnego czasu dla PPP wypełniają: Conners 3, ABAS, ASRS, SENA,

Procedura udzielania pomocy:

- a) nauczyciel/wychowawca zauważa, że dziecko/uczeń ma jakiś problem (albo rodzic zgłasza, że widzi, że coś niepokojącego dzieje się z jego dzieckiem)
- b) Nauczyciele/wychowawca/szkolni specjaliści/osoby, które mają kontakt z dzieckiem wypełniają (każdy osobno) kwestionariusze oceny funkcjonalnej dziecka/ucznia (strona www.wsparcie.gov.pl)
 - dziecko do 6 roku życia – scrinnig rozwojowy
 - uczeń od 7 roku życia – szkolna ocena funkcjonalna
- c) zbierają się razem i porównują swoje poszczególne oceny, omawiają dziecko/ucznia i dochodzą do consensusu, który nanoszą na scrinning rozwojowy lub szkolną ocenę funkcjonalną i zapisują w systemie

Procedura udzielania pomocy:

d) system ustali wynik w zakresie trzech poziomów:

Poziom 1 i 2 dziecko/uczeń ma uzyskać wsparcie w szkole i nie należy kierować go do PPP

Poziom 3 dziecko/uczeń powinien zostać skierowany do PPP aby uzupełnić ocenę o diagnozę kryterialną wystandaryzowanymi testami

e) w PPP prowadzona jest diagnoza dziecka/ucznia, gdzie łączone są uzyskane wyniki diagnozy z oceną funkcjonalną przeprowadzoną w szkole oraz ocenami/informacjami uzyskanymi od rodziców

f) PPP wydaje opinię lub orzeczenie (dodatkowo wspierając się zaświadczeniami medycznymi)

Czego nie wiemy/czego brakuje?

- Nie wiemy, jaki ostatecznie będzie kształt nowego rozporządzenia o wydawaniu przez PPP orzeczeń i opinii (gdzie są zawarte informacje o obowiązku korzystania z ocen funkcjonalnych opracowanych przez szkoły (najprawdopodobniej ukaże się we wrześniu 2026)
- Wydaje się, że równolegle powinno ukazać się nowe rozporządzenie o organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkoła, na bazie którego nauczyciele i inne osoby zatrudnione w szkołach będą miały obowiązek wykonywać takie oceny
- Pracownicy PPP bardzo intensywnie szkoleni są w aspekcie prowadzenia oceny funkcjonalnej/diagnozy przez ORE w zakresie dzieci i młodzieży z dysfunkcjami wzroku, słuchu i autyzmu oraz w zakresie wykorzystywania innych narzędzi w projekcie 3PPP zleconym przez MEN. Wymagane powinny być szkolenia pracowników przedszkoli i szkół – kto ma to robić?